

Yttrande över Lundaförslaget Öka acceptansen för vegetarisk mat i skolor och förskolor

Förslag till beslut

Ordförande föreslår att utbildningsnämnden beslutar att godkänna Utbildningsförvaltningens förslag till yttrande

Sammanfattning

Barn- och skolnämnden i Lund har mottagit ett Lundaförslag om att öka acceptansen för vegetarisk mat i skolor och förskolor. Förslagsställarens mål är att kraftigt öka andelen vegetarisk mat och föreslår även ett antal insatser för att påverka barn, elever, personal och vårdnadshavares inställning till detta. Utbildningsnämnden och Servicenämnden har fått förslaget för yttrande då ett Lundaförslag som berör flera nämnders verksamhetsområden, ska besvaras i samverkan med berörda nämnder enligt gällande riktlinjer. Enligt läroplanen för gymnasieskolan ska miljöperspektivet i undervisningen ge eleverna insikter så att de dels själva kan medverka till att hindra skadlig miljöpåverkan, dels skaffa sig ett personligt förhållningssätt till de övergripande och globala miljöfrågorna. Eftersom kostens klimat- och miljöpåverkan är av betydande karaktär ser utbildningsförvaltningen liksom förslagsställaren vikten av att skolorna tar sitt ansvar. Detta kan och bör utbildningsnämnden göra, inom ramen för läroplansuppdraget. Utbildningsförvaltningen kommer även fortsatt att erbjuda lärare stöd och fortbildning i frågor kopplat till ekologisk hållbar utveckling.

Underlag för beslutet

- Utbildningsförvaltningens tjänsteskrivelse 2021-04-14, Yttrande över Lundaförslaget Öka acceptansen för vegetarisk mat i skolor och förskolor, denna skrivelse.
- Lundaförslag: Öka acceptansen för vegetarisk mat i skolor och förskolor 2020-12-16 (med bilagor)

2021-04-14

Diarienummer

UN 2021/0328

Ärendet

Bakgrund

Barn- och skolnämnden har mottagit ett Lundaförslag om att öka acceptansen för vegetarisk mat i skolor och förskolor. Barn- och skolnämnden inhämtar yttrande från utbildningsnämnden och servicenämnden som ska vara barn- och skolnämnden tillhanda 2021-05-14. Förslagsställarens mål är att kraftigt öka andelen vegetarisk mat och föreslår ett antal insatser för att för att öka barns, elevers och vårdnadshavares kunskap inom området. Förslaget grundas bland annat i att Lunds kommun utlyst klimatnödläge (KS 2019/0489) och har antagit mål om att bli en klimatneutral stad till år 2030. En av de livsstilsförändringar som innebär stor skillnad för en persons klimatavtryck är förändrade matvanor då vegansk och vegetarisk kost medför betydligt lägre växthusgasutsläpp än animaliska produkter.

Lundaförslaget innehåller förslag på fem insatser, dessa är följande:

- Fortbildning för all förskole- och skolpersonal inom matens klimat-, miljö- och hälsopåverkan
- Kurser i tillagning av vegetarisk och vegansk kost för kökspersonal och hemkunskapslärare
- Tidsbegränsad tävling mellan skolor i att servera vegetarisk mat
- Utvärdering av insatser och inställning till helvegetariskt som norm
- Beslut från fullmäktige om att införa vegetarisk som norm på alla eller några av kommunens förskolor och skolor

Utbildningsförvaltningens yttrande

Lunds kommun har mycket höga ambitioner då det kommer till miljö- och klimatarbete och detta återspeglas bland annat i beslutet att utlysa klimatnödläge 2019 och genom att skriva på ett klimatkontrakt med målet om ett klimatneutralt Lund 2030. Lund har också engagerade medborgare och skolor som arbetar aktivt och målmedvetet, både med miljöledning och med lärande för hållbar utveckling, i enlighet med skollag, läroplan och Lunds kommuns styrande dokument. I linje med det underlag som bifogas till aktuellt Lundaförslag ställer sig utbildningsförvaltningen positiv till att främja en ökad acceptans för vegetarisk mat bland Lunds skolelever.

Matens klimat-, miljö- och hälsopåverkan i undervisningen

2021-04-14

Diarienummer

UN 2021/0328

I läroplanen för gymnasieskolan är miljöperspektivet ett av de övergripande perspektiven för utbildningen. Undervisningen ska belysa hur samhällets funktioner och vårt sätt att leva och arbeta kan anpassas för att skapa hållbar utveckling. Efter avslutad gymnasieskola är målet att samtliga elever har fått kunskaper om förutsättningarna för en god miljö och en hållbar utveckling samt förståelse för den egna livsstilens betydelse för miljön, hälsan och samhället.

För att främja arbetet med lärande för hållbar utveckling har samtliga lärare under våren 2021 erbjudits fortbildning inom området ekologisk hållbar utveckling. Detta under den årliga förvaltningsövergripande kompetensutvecklingsdagen i mars. Varje gymnasieskola har även från 2021 en förstelärare med särskilt uppdrag att driva arbetet med lärande för hållbar utveckling. Att lyfta matens miljö- klimat- och hälsopåverkan är en del av arbetet med att ge eleverna de verktyg de behöver för att göra hållbara val i sin vardag. Förvaltningen ser positivt på att arbeta vidare med frågan inom ramen för förvaltningens miljöledningsarbete och genom att lyfta miljö- och klimatrelaterade utmaningar med skolornas förstelärare och miljöombud. Att erbjuda samtliga lärare en utbildning specifikt om matens miljö- klimat- och hälsopåverkan är dock inte i linje med planerade fortbildningsinsatser.

Utbildning av kökspersonal

Utbildningsförvaltningen ställer sig positiv till att kökspersonal erbjuds kurser i vegansk och vegetarisk matlagning. I Lunds kommun finns ingen samlad måltidsorganisation men Måltidsservice tillagar och levererar måltider till majoriteten av gymnasieskolorna och grundskolorna i Lunds kommun. Måltidsservice arbetar för att öka intaget av baljväxter, grönsaker, frukt och spannmål samt öka utbudet av goda vegetariska maträtter som uppskattas av gästerna. Måltidsservice utbildar kontinuerligt all sin personal i frågor som rör matens miljö- klimat och hälsoeffekter. Organisationen fungerar även som ett stöd och en resurs för övriga verksamheter och förvaltningar i Lunds kommun. Gymnasieskolan Vipan är utbildningsförvaltningens enda enhet där kökspersonalen inte är anställda av Måltidsservice, men som ändå kan ta del av det stöd och material som tillhandahålls.

Utbildningsförvaltningen har varit i kontakt med Måltidsservice gällande aktuellt Lundaförslag och de uppger att de fortlöpande och fortsatt kommer att erbjuda kompetensutveckling för måltidspersonal i frågor som rör miljö-, klimat och hälsosam kost. De menar även att Måltidsservice personal kan delta i skolornas matråd vilket är ett bra forum för att diskutera frågor så som vegetarisk och

2021-04-14

Diarienummer

UN 2021/0328

klimatsmart kost.

Tävling i mest vegetarisk mat och utvärdering

Enligt Lundaförslaget bör kommunen försöka väcka positivt engagemang i den aktuella frågan genom en kombination av en tävling och smart kommunikation. Att tävla i andel uppätta vegetabilier som framgår i förslaget är ett beslut som hör hemma hos Måltidsservice, varför utbildningsförvaltningen inte kan yttra sig om detta. Om en tävling genomförs så ställer sig utbildningsförvaltningen positiv till att i enlighet med förslaget, utvärdera insatsen inom exempelvis ramen för skolans matråd.

Barnets bästa

Ärendet handlar om att kraftigt öka andelen vegetarisk mat i skolan och förslagsställaren föreslår även ett antal insatser för att öka barns, elevers och vårdnadshavares kunskap inom området. Barn och elever påverkas i högsta grad av maten de äter och en klimatsmart kost är en viktig pusselbit i arbetet med en hållbar samhällsutveckling. Utbildningsförvaltningen har inte haft möjlighet att inhämta utförliga åsikter från barn i ärendet.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget medför inga ekonomiska konsekvenser.

Stefan Norrestam
Utbildningsdirektör

Mira Norrsell
Miljösamordnare

Beslutet skickas till

Barn- och skolnämnden
Akten